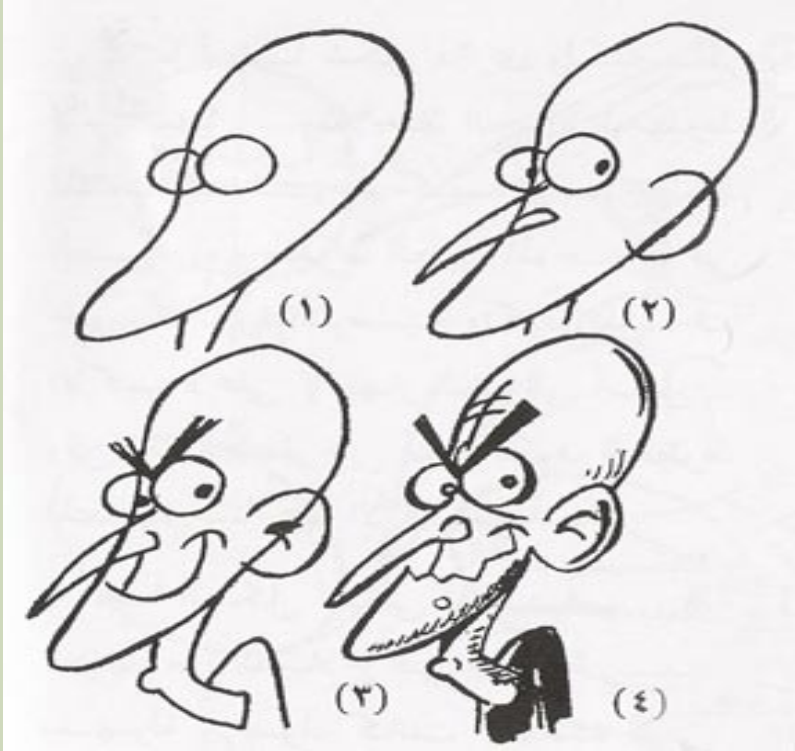

ھونەرى كارىكاتىرى

بىۋار مەھمەد

كارىكاتىر ۋەك ھونەرەكى سەربەخۆ ب شىۋەكى روھن و بەرفرەل دوماھىكا چەرخى ھەژدى و دەست پىكا چەرخى نوزدى سەرھەلدایە و ۋەلاتىن ئەۋروپىو لسەر بىياتەكى ھونەرى دچاخى شورەشا ئەۋروپادا

لى كارىكاتىر كە ھونەرەكى تىكەل ژ توخمىن شىۋەكارى و كومىدىيى رەھو و رىشالىن كوهر ھەنە دىلى مېژويى داتا ۋى رادەي گەلەك دىيژن كو ئەف ھونەرە دگەل پەيدا بونا مروقايتى پەيدا بويە ئەفەژى ژبەر دىتتا وان وىنەيىن كومىدى دىندەك شىنواران دا كو دژفرە شارستانىەت و ھونەرىن بەرى مېژويى، ئەفەژى ل ۋى ۋەختى دەمى مروقان سەرھاتىن خۇ ژيانا خۇ يا تايەت لسەر ديوارىن شىكەفتا وىنە دىكرن، و گەلەك ژقان وىنا ھاتىنە دىتن كو پرن ژ توخمىن كومىدىا و (السخرىە لسەر ديوارىن گەلەك شىكەفتال فرانسا و ئىتاليا و ئەمريكا باشورى و گزىرتا عەرەبى و بىابانا جەزائىر. لى بەرچاقترىن نمونە ئەو وىنە بوون بىن لسەر بەرا ھاتىنە نەخشاندىن و برىژەكا زور ھاتىنە دىتن ل بىابا جەزائىرى كو فان تايەتمەندىا خۇ ھەبوو ژبەر كو بەحسى سخرىرى دەۋنەرىن شارستانىەت كەفن دكر و ھندەك رەۋاننىژى و تەشۋىە دوينىن مروقان دا كىربو كو پىكھاتىبون ژ تومىن كومىدىيى دبابەتى دا، ژقان سىنوارا دەقەرا () ل بىابانا جەزائىر لسەر بەرەكى وىنەكى حافراندىەكى سەير ھاتە دىتن كو دوو گوھىن مەزن و كورىەكا درىژو چاقىن گروفر زىدەبارى گەلەك نمونەيىن دى

دقان ھەمى وىنادا دەيتە تىبىنى كرن كو رەنگە تەشۋەھەك د پىقەرەن پىكھاتنا بەشەكى ژ لەشى يان لەشى ھەمى دا ھەيە لى نەشىن پىشت

ۋىنەكرنا كرىارا سىكىسى نە تىشتەكى ژدەر قەبى شەرمى و ياسايى بوو، بەلى ھەرۋەكى ئەف چەندە يا بەر بەلاف بوو دناق شارستانىەتا يونانى يا كەفن و ھندەك دەقەرەن ئەمريكا باشور كو تا سەردەمى ئەفرو ژى دبەردەۋامن لسەر فى رەۋشتى خۇ، بتايەت ھندەك كومىن مروقا ۋەك عەشیرەتا ئەسكىمو و ھندەك ئىچاخىن ھندوكىت سور و ھندەك عەشیرەتىن ئەفرىقىا بىن دەست پىكى كو پەيوەندىا جنسى يا بكمەل دەف وان تىشتەكى بى شەرم و زور ئاسايى بوو ھەرۋەك خارن و قەخارنا ب كومەل، ئەف كەقالە ژى پرن ژ دىمەنىت سەير و ب كەنى كو گەلەك جارا دەمى مروق تەماشە دكەت دى ھزركەت ھونەر مەندى ھەر تەقەرەك يال عەردەكى دابى لى ھەكە ب ھویر بىنى سەككەتتى دى بەۋو گەلەك تىشتىن قەشارتى دياربن.

راست بىن كو بابەتى كارىكاتىرى بدرستاهى بى تىدا ھەي ژبەر كو گەلەك بابەت ھاتىنە تىكەل كرن و قەكولەر نەشيانە دمەرەما بدرستاهى بگەھن. گەلەك جاران ژى بابەت گەھىشتىە ھندى كو بقى رىكى بەحسى ژيانا خۇ يا زایندهى كرىبت ئەف چەندە ژى پىشتى دانەك ژ وان نمونا ھاتىە دىتن ل ساللا ۱۹۵۶ ژلايى كومەلەكا شوینەۋارى يا فرەنسى ب سەر كىشىا زانايى شوینەۋاران بى بناق و دەنگ (لوت) ى قە. ئەو وىنى ھاتىە دىتن ھونەر مەندى نە سانەھى وىنە لسەر بەرى كرىە بەلكو ب بلنداھىا ۶ مەترا ژ رىن عەردى بى وىنەكرى ئەفە ژى بوو سەرنج راکىشانانا بىنەرى ژلايەكى دویر قە، ئەف كەقالە ژى ھەر بەحسى پەيوەندىا زایندهى دناقبەرا ژن و مىترا دا دكەت بى جلك و كومەل، مەرەم ژفى چەندى ئەۋە ل ۋى سەردەمى